

цедури в органах Національної поліції. По-перше, мова йде про кадрові процедури добору на посаду поліцейського (розділ VI Закону). Зокрема, ст. 48 регламентує порядок призначення на посади поліцейських.

Так, відмітимо, що призначення та звільнення з посади поліцейських здійснюються наказами відповідних посадових осіб. При цьому накази про зарахування поліцейських курсантами, слухачами денної форми навчання до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, є підставою для звільнення таких осіб зі штатних посад, які вони займають в органах (закладах, установах) поліції. У свою чергу, випускники вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, після закінчення навчання призначаються на посади в органах (закладах, установах) поліції наказами визначених посадових осіб поліції [1].

Відповідно ст.49 Закону встановлюються вимоги до кандидатів на службу в поліції, а процедури перевірки кандидата на службу в поліції затверджені ст. 50 Закону. Зокрема, громадяни України, які виявили бажання вступити на службу в поліції, зобов'язані пройти медичні обстеження, а також перевірку рівня фізичної підготовки, психофізіологічне обстеження, обстеження на предмет виявлення алкогольної, наркотичної та токсичної залежності в порядку, визначеному Міністерством внутрішніх справ України [2]. Також за згодою проводиться тестування на поліграфі [3]. Вимоги щодо рівня фізичної підготовки для поліцейських та кандидатів, які вступають на службу в поліції, затверджуються Міністерством внутрішніх справ України.

У свою чергу, ст. 52 Закону визначає засади проведення конкурсу на посаду поліцейського, який обов'язково проводиться серед осіб, які вперше приймаються на службу в поліції з призначенням на посади молодшого складу поліції. При цьому під час просування по службі посад молодшого, середнього та вищого складу поліції за рішенням керівника, уповноваженого призначати на такі посади, може передувати або проведення конкурсу, або проведення атестації [1]. Безпосередньо процедура проведення конкурсу регламентується ст. 55 Закону «Порядок проведення конкурсної процедури» та Наказом МВС України «Про затвердження Типового порядку проведення конкурсу на службу до поліції та/або зайняття вакантної посади» від 25.12.2015 р. № 1631 [4]. Не меншу увагу законодавець звертає і на процедуру атеставання поліцейських, що регулюється ст. 57 Закону та відповідною Інструкцією про порядок проведення атеставання поліцейських, затвердженою Наказом МВС України від 17.11.2015 р. №1465 [5].

По-друге, Закон «Про Національну поліцію» установлює процедури проходження служби в поліції (розділ VII). Так, затверджені процедури видання наказів по особовому складу органів поліції (ст.59), обмеження, пов'язані зі службою в поліції (ст.61), гарантії професійної діяльності поліцейського (ст.62), процедуру укладання контракту про проходження служби в поліції (ст.63), процедуру прийняття присяги (ст.64) та ін. [1]. Зокрема, контракт про проходження служби в поліції укладається між громадянином України та державою, від імені якої вступає поліція, для визначення правових відносин між

адміністративно-процесуального припинення (які проявляються на стадії з'ясування обставин справи); заходи адміністративно-процесуального забезпечення (які проявляються під час встановлення істини у справі); заходи право відновлення (які проявляються під час ліквідації наслідків спричинених вчиненням даного адміністративного delікту); процесуальні заходи виконання адміністративних стягнень (які проявляються під час фактичного притягнення до адміністративної відповідальності).

ЛІТЕРАТУРА

1. Кісіль З.Р., Кісіль Р.В. Адміністративне право: навч. посіб. – 3-тє вид. – К.: Алерта; ЦУЛ, 2011. – 696 с.
2. Копиленко О.П. Правознавство: Навчальний посібник. – К.: «ВД» Професіонал», 2007. – 400 с.
3. Шкарупа В.К. Доказування та докази в адміністративно-примусовій діяльності органів внутрішніх справ(міліції): Монографія. – К., 1995.
4. Колмаков В.К. Адміністративне право України: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 1999.
5. Сопільник Л.І. До питання класифікації заходів адміністративного примусу / Л.І. Сопільник, В.В. Новіков // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. – 2009. – Вип. 3. – С. 152-158.

Кікінух В.Ю.

кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри теорії та історії держави і права факультету №1
Харківський національний університет внутрішніх справ
м. Харків, Україна

ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ КАДРОВИХ ПРОЦЕДУР В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Важливою передумовою успішності здійсненої реформи української поліції є ефективне кадрове забезпечення органів Національної поліції. І від того, яким чином буде сформований кадровий склад органів поліції, як буде організований відбір претендентів на службу в поліції та конкурс на посади, наскільки відкритими та якісними будуть процедури оцінювання професійної придатності, атестації, підготовки, навчання поліцейських, розстановки кадрів та їх ротация тощо залежить результативність функціонування Національної поліції та виконання покладених на неї державою функцій і завдань, а також ступінь задоволення потреб і вимог громадянського суспільства. Зазначене вище обумовлює актуальність дослідження кадрових процедур у сукупності різноманітності їх видів.

У результаті аналізу Закону України «Про Національну поліцію» можна стверджувати, що законодавець звертає особливу увагу на окремі кадрові про-

3. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Інструкцій щодо застосування комп'ютерних поліграфів у роботі з персоналом органів внутрішніх справ України» від 28.07.2004 р. № 842. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1373-04>
4. Наказ МВС України «Про затвердження Типового порядку проведення конкурсу на службу до поліції та/або зайняття вакантної посади» від 25.12.2015 р. № 1631. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0050-16>
5. Наказ МВС «Про затвердження Інструкції про порядок проведення атестації поліцейських» від 17.11.2015 р. №1465. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1445-15>

Лебелєва Н. В.
ад'юнкту кафедри
адміністративної діяльності
*Національна академія внутрішніх справ
м. Київ, Україна*

СОЦІАЛЬНА ПРИРОДА ПОЛІЦІЇ ТА ЇЇ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Етап формування України як демократичної правової держави характеризується зрушенням сфери використання в управлінні адміністративних методів, на зміну яким має прийти конституційно закріплене самоврядування народу. Про це свідчить і зміст адміністративної реформи, яка здійснюється вже досить тривалий час. В першу чергу необхідно визначитись, що ми розуміємо під адміністративною реформою. В сучасних українських умовах адміністративна реформа-це комплекс політико-правових заходів, які полягають у структурних, функціональних та державно-службових перетвореннях, насамперед у сфері виконавчої влади, з метою переходу від владно-репресивного механізму до організації, що служить суспільству, і створення на цій основі ефективної системи державного управління [1, с. 1].

На наш погляд, одним з основних напрямків адміністративної реформи повинно бути нове бачення взаємодійності поліції з населенням на засадах партнерства. Необхідно відійти від старих стереотипів цих відносин, які ґрунтувалися на владно-репресивних, недовірливих, а в деяких випадках і негативних, ворожих проявах. Ці відносини повинні ґрунтуватися на партнерських засадах. Люди повинні бачити в особі поліцейського не представника карального органу, а свого партнера. Успіх подальших реформ залежить від усвідомлення цих засад усіма сторонами цієї взаємодії.

Потрібно вказати, що події останніх років, глибокі зміни соціально-економічних і політико-правових умов функціонування міліції України та кон-

сторонами, на підставах і в порядку, визначених Міністерством внутрішніх справ України, що затверджує його Типову форму.

Також відмітимо, що ст. 65 Закону врегульована процедура переміщення поліцейських в органи, закладах та установах поліції, ст. 66 – процедура службового сумісництва поліцейських, ст. 67 – особливості перебування поліцейських у розпорядженні, ст. 68 – порядок призначення поліцейських на посади під час здійснення реорганізації, ст. 69 – порядок тимчасового виконання обов'язків поліцейським, ст. 70 – процедура відсторонення поліцейського від виконання службових обов'язків (посади), ст. 71 – порядок відраджування поліцейських до державних (міждержавних) органів, установ та організацій із залиценням на службу в поліції [1].

Ст.ст. 72-75 Закону визначені адміністративно-правові засади і відповідно кадрові процедури із професійного навчання поліцейських. Так, професійне навчання поліцейських складається з: 1) первинної професійної підготовки; 2) підготовки у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання; 3) післядипломної освіти; 4) службової підготовки. Порядком, організацією та терміни проведення професійного навчання визначає Міністерство внутрішніх справ України. Окрім вище сказаного, Законом установлені процедури звільнення зі служби в поліції (ст.77), а також процедури установлення спеціальних звань поліцейських, присвоєння первинних та чергових спеціальних звань, пониження та позбавлення спеціальних звань поліції (ст.ст. 80-85) тощо.

По-третє, увагу приділено процедурам соціального захисту поліцейських (розділ IX), а саме особливостям службового часу і часу відпочинку поліцейських, кадровим процедурам у зв'язку з відпустками, грошовим, медичним, житловим, пенсійним та ін. забезпеченням поліцейських тощо [1]. Не менш важливе значення мають контрольні кадрові процедури. Так, Законом «Про Національну поліцію» передбачений окремий розділ процедур проведення громадського контролю поліції (розділ VIII). Проте, вважаємо, що необхідно визначити в законі й інші види контролю за діяльністю поліції, наприклад, внутрішній відомчий, міжнародний тощо.

Узагальнюючи вище сказане, приходимо до висновку, що у Законі «Про Національну поліцію» достатньо повно регламентується більшість кадрових процедур в органах поліції, проте не в повній їх сукупності. Правового закріплення потребують контролюючо-наглядові процедури, дисциплінарні процедури, процедури притягнення поліцейських до відповідальності, конкурсні процедури для середнього та вищого складу поліції тощо.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII / Офіційний вісник України від 18.08.2015 – 2015 р. - № 63. – С. 33, ст. 2075.
2. Наказ МВС України «Про затвердження Порядку психофізіологічного обстеження кандидатів на службу в поліції та Порядку обстеження на предмет виявлення алкогольної, наркотичної та токсичної залежності кандидатів на службу в поліції» від 17.12.2015 р. № 1583. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0037-16>